

Skriftlege innspel frå referansegruppe – rammer for retningsline ferie og fritidsreise

Innspel frå	Dato	Tekst
Anne Stokholm, verneombod	02.06.20	<u>Skriftlig uttalelse fra bofelleskapene Bjørkhaugen, Kvernhusmyrane og Stølsmarka vedr retningslinjer feriereiser for mennesker med hjelpebehov.</u> I samråd med plasstillitsvalgt i Fagforbundet, har vi gått gjennom formålene for feriereiser. Fra bofellesskapene sin side uttaler vi at det må gjøres en helhetlig vurdering av den enkelte bruker og dens behov. Noen av beboerne har pårørende som aktiv deltar på ferie, mens andre ikke har tilbud. Alder og diagnose kan ikke settes som en avgrensing innen habiliteringstjenesten. Når det gjelder planlegging og organisering av reiser ser vi at det enkelte bofelleskap i samråd med pårørende / verge må stå for dette. Det lar seg vanskelig gjøre å sette en «mal» for bofellesskap som skal praktiseres likt. Noen beboere kan reise sammen 2-3 stk med personal, andre beboere sine behov må fylles med kun personal på tur. En rettferdig fordeling av feriereiser kan være hvert-annet år. Beboere som reiser på 1 ukes tur x1 i året Beboere som reiser på helg/weekends x 2 i året. Vedr økonomi: vi ser at det er store variabler for den enkelte brukers økonomiske situasjon. Tjenestemottagere i alder 50 + har fått opparbeidet seg en bedre økonomi enn det yngre mottagere har. Kan det være en mulighet her at de finansierer sin egen tur og leier x-antall personal med seg ? Det bør uavhengig av dette ikke sette en stopper for om tjenestemottagerne kan få reise på tur eller ikke. Hver enkelt kan kunne søke om legatmidler, og det bør være en egen budsjettpost for reiser i kommunen. Forslaget fra oss i habiliterings tjenesten : tjenestemottager betaler for reise og opphold som tidligere er blitt praktisert. Kommunen ,med en søknadsfrist på 6 mnd i forkant finansierer det resterende for å sikre de ansatte lønn/arb tid iht til arbeidsmiljø reglementet. Mvh Anne Stokholm VO-Bjørkhaugen, Kvernhusmyrane og Stølsmarka

Innspel frå	Dato	Tekst
Reidar Knutsen via Svein Arne Vabø, RMNF	10.06.20	Hei Takk for mulighet til å komme med kommentarer og innspill. Saken er jo ikke lett. Det er mye lettere å kritisere forslag til retningslinjer enn å komme med forslag til løsninger, men vi må ikke la det stoppe oss. Vårt fokus må være på holdninger og tjenester til personer med hjelpebehov, og hindre at deres muligheter begrenses unødige av kommunens retningslinjer og tjenestetilbud. Praktiske løsninger og økonomisk konsekvens for kommunen får andre vurdere. Mandat: • Kva målgruppe skal det gjelde for? ○ I utgangspunktet bør alle som har økonomi til det kunne reise på ferie, selv om de har hjelpebehov. Likevel tenker jeg at temaet her først og fremst gjelder dem som har behov for å ha med seg kjent personale. • Alder? ○ I utgangspunktet bør ikke dette begrenses til noen aldersgrupper. • Organisering og planlegging? ○ Utgangspunktet må være individuelle ønsker og behov. ○ Det må ikke legges opp til at gruppe-reiser er eneste tilbud. ○ Muligheten til å ha med tjenesteyter ut av kommunen må også åpne for f.eks. hotell-overnatting i byen, helgetur på hytta, «kultursamling» osv. • Ferieturane sin lengde og hyppighet? ○ Det bør ikke være absolutte grenser for lengde og hyppighet. Hvis tjenestemottaker har økonomi til å dekke reise og opphold for tjenesteytere, bør kommunen strekke seg lagt for å imøtekomme ønskene. • Økonomi. ○ Ingen har rett til feriereiser hvis de ikke har økonomi til det, men muligheten til å få med kjente tjenesteytere bør ikke begrense mulighetene. ○ Tjenestemottaker må sikkert dekke reise og opphold for seg selv og tjenesteytere (med mulighet for å søke om legatmidler og gjerne også kommunale tilskudd), men kommunen bør dekke lønn for tjenesteytere (på samme måte som de ville gjort ved opphold i hjemmet). Via NFU fikk jeg også dokumentene som ble sendt ut i går. Dette er selvsagt veldig sent, og gir liten mulighet for diskusjon i organisasjonene i forkant av referansegruppemøtet. Eventuell frist for tilbakemelding etter møtet må gi deltakerne tid til å konferere med andre. • Lovgrunnlag ○ «Opphaldskommuneprinsippet» (Lov om pasient- og brukerrettigheter): Det er viktig å få fram at hensikten her er å gi pasienter/brukere rettigheter, uansett hvor de oppholder seg. Hensikten er ikke å begrense kommunens plikter når pasienter/brukere reiser ut av kommunen!

Innspel frå	Dato	Tekst
		○ «Å tilby ordning med feriereiser til personar med hjelpebehov er imidlertid ikkje ei lovpålagt oppgåve for kommunen». Det står ikke uttrykkelig at dette er en rett, men det kan umulig hevdes at kommuner som nekte personer med hjelpebehov hjelp til turer ut av kommunen, oppfyller forpliktelsen til å «sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre». • «Oversikt nivå ferieturer» ○ Her synes hensynet til individuelle ønsker å behov helt fraværende, i alle fall på nivå 1 og 2. ○ Oversikten indikerer at bruk av kommunalt personell kun er aktuelt ved kommunalt organisert tur. Det synes som en urimelig begrensning. ○ I beste fall, kan beskrivelsen på nivå 3 og 4 tolkes slik at individuelle turer er mulig. Det bør det være, og uansett hvem som organiserer turen. • Rammer for utarbeiding av retningsline ○ 3.1 Kva er ferietur? ▪ Definisjonen synes ok, og begrenser ikke mulighetene for turer ut av kommunen gjennom året. ○ 3.3 Tal døgn overnatting, intervall og søknadsfrist ▪ 2-7 døgn: Hvorfor skal personer med hjelpebehov møte en slik absolutt begrensning? Bør ikke dette kunne vurderes individuelt? ▪ Intervall: Normalt vil dette begrense seg selv, og hvorfor skal personer med hjelpebehov møte en slik absolutt begrensning? ▪ Søknadsfrist: Behov for og omfang av planlegging vil variere. Selv om det etableres en frist for mer langvarige ferieturer, bør det ikke være fleksibilitet for mer kortvarige turer på kortere varsel når det praktisk lar seg løse. • Det er forståelig at ikke alle kan bestemme seg for å kjøpe en restplass og reise dagen etter, men så langt som mulig bør vi tilstrebe «normalitet»; like muligheter som andre. • I stedet for søknadsfrist, kan det være en oppfordring til tidlig planlegging av feriereiser. • Hvorfor må en søke? Kunne ikke heller tjenesteyterne i samarbeid med verge/pårørende undersøke hva tjenestemottaker ønsker, og så forsøke å planlegge og tilrettelegge basert på det? ○ 4. Hjelpebehov, 4.1 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk ▪ IPLOS er lite egnet til kastlegging av hjelpebehov for personer med utviklingshemming, og det er uklart for meg om de som etter IPLOS vurderes å ha «omfattende bistandsbehov» sammen faller med gruppen vi hør først og fremst bør sikre; de med behov for kjente tjenesteytere. ○ 6. Økonomi ▪ Det må være selvfølge personer med hjelpebehov skal kunne få tjenester selv om de forlater kommunen for ferietur eller andre turer, og hvis de har behov for kjent personale, at hjemkommunen dekker lønnskostnader. ○ 8. Rammer for utarbeiding av retningsline, Tema til avklaring + spm til ref.gr.: a) Skal Alver kommune etablere retningsline feriereiser for personar med hjelpebehov med driftskostnad personell (løn/diett)?

Innspel frå	Dato	Tekst
		- Litt uklart spørsmål synes jeg, men i alle fall: Alver bør ikke ha retningslinjer som hindrer feriereiser for personer med hjelpebehov. Når de får hjelp til reiser og trenger kjent tjenesteyter, må kommunene dekke lønnskostnadene. Reise og opphold for tjenesteytere må sannsynligvis dekkas av tjenestemottaker, men gjerne med mulighet for å søke kommunalt tilskudd, legat og fond. b) Kva nivå/målgruppe skal retningslina gjelde for? - Retningslinjene bør legge hovedvekt på tilbud til de som trenger kjent personell med seg, men ikke begrense mulighetene for andre grupper, basert på individuell vurdering. c) Er føringar jfr punkt 3.3 over retningsgjevande for det vidare arbeidet? - Unngå absolutte begrensninger i rettighetene. d) Korleis skal Alver kommune eller den einskilde brukar nyttiggjere andre finansieringsordningar som legat, fond eller tilskotsordningar? - Kommunen må gjerne bidra med å samle informasjon om mulige legater, fond og tilskuddsordninger, slik at personer med hjelpebehov opplever minst mulig begrensning i sine feriemuligheter sammenlignet med andre innbyggere. Referansegruppe - Prosjekt feriereiser til personar med hjelpebehov - Økonomi – bruk av kommunalt personell - Ja, og kommunen må yte tjenester og dekke lønnskostnader når tjenestemottaker har behov for kjente tjenesteytere. - Reise og opphold er i grenseland, og må gjerne dekkas av tjenestemottaker og legat/fond/tilskudd. - Kva målgruppe skal retningsline gjeld for? Kven er ikkje aktuell? - Først og fremst dem med behov for å ha kjent personell med seg. - I tillegg må det ikke settes grenser for andre grupper og kortvarige turer. - Val av type ferietur og tal døgn? - Minst mulig absolutte grenser, fokus på individuelle ønsker og behov. Hvorfor skal de med hjelpebehov møte slike begrensninger som andre ikke utsettes for? - Ved stort tal søkjarar til ferietur – korleis avklare kven som får tilbod/intervall? - Målet må være at alle får mulighet til ferietur hvis de ønsker det og har økonomi til det. - Generelle prioriteringskriterier for helse og omsorgstjenester må gjerne benyttes, men utgangspunktet må være et ønske om å strekke seg langt for å tilfredsstille individuelle ønsker og behov, i dialog med tjenestemottaker/verge. - Kva forventning har du til ei retningsline feriereiser for personar med hjelpebehov? - At de bekrefter målet om å gi «<i>mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre</i>». - Bidrar til forutsigbarhet og rettferdighet, uten å etablere unødvendige begrensninger for tilpasning til individuelle behov og fleksibilitet i tjenesteytingen. Lykke til med møtet! Hilsen Reidar Knutsen

Innspel frå	Dato	Tekst
Olav M. Steinsland, Eldreråd	22.06.20	Svar fra Eldreråd på prosjektgruppens spørsmål Referansegruppe - Prosjekt feriereiser til personar med hjelpebehov. Diskusjon i møte – skriftleg tilbakemelding til prosjektgruppa v/ helge.kvam@alver.kommune.no 1. Økonomi – bruk av kommunalt personell Kommunen har pt ikkje eige budsjett/driftsmidlar for ekstrakostnad ved feriereiser til personar med hjelpebehov. Skal kommunen ha tilbod om ferietur for personar med hjelpebehov? Svar: Ja. Skal man dekke rammen, «Personer med hjelpebehov», så bør dette etableres. Om ja – SGS 1010 kommunen dekker ekstrakostnad løn + diett. Svar: Om personen(ene) har behov for kjent tjenesteyter så bør kommunen dekke nødvendige kostnader til lønn/diett Vil dette ha betydning for val av målgruppe? Svar: Prosjektets inndeling av målgrupper virker å være treffandes. Fortrinsvis vil det da være målgruppe 3-4 dette bør gjelde for. Kven bør dekke reise, opphald ved bruk av personell? Svar: Reise og opphold bør dekkes av tjenestemottaker, legat/fond/tilskudd NAV eller tilskudd etter vurdering. Om ein etablerer ordning med eigenbetaling for søkjar – korleis berekne dette? Individuell behovsvurdering eller fast sum type ferietur? Svar: Vanskelig å gi en konkret vurdering ut frå hver enkelte sin økonomiske situasjon. Individuell vurdering blir vel vanskelig å komme unna, men en fast minstesum bør vurderes. Anna? Svar: Reglene som her utarbeides er nye og bør derfor vurderes etter 2 år, hvor erfaring da kan vise hvordan disse fungerer. 2. Kva målgruppe skal retningsline gjeld for? Kven er ikkje aktuell? Diagnosegrupper? IPLOS og bistandsbehov? Økonomi - gradering utfrå kostnad søkjar + bruk av kommunalt personell? Kven er ikkje aktuell målgruppe her? Svar: Først og fremst målgruppe med størst behov for kjent tjenesteyter med som ledsager. Litt varsom med å sette absolutte grenser for andre. Vi har mange sjølv i Norge som er definert som under fattigdomsgrensen. Spesielt enslige. Anna?

Innspel frå	Dato	Tekst
		3. Val av type ferietur og tal døgn? Kva type ferietur skal retningsline omfatte? Krav til min.-maks tal døgn? Svar: Kan vi noen gang finne et 100% rettferdig samfunn? Siden følge kostnadene er de same for ferie i Norge som i utland så bør det vel være individuelle ønsker samt tilgang på kvalifiserte medfølgende personale som gjelder. Ser nok også at antall døgn her vil være vanskelig å komme unna. Med meir erfaring over tid, så vil en kanskje komme ut over foreslått maks tall. Anna? 4. Ved stort tal søkjarar til ferietur – korleis avklare kven som får tilbod/intervall? Skal ein legge til grunn intervall/feriepause? Skal ein prioritere utfrå grad av bistandsbehov og trong for personell? Skal ein prioritere utfrå økonomi – kostnad for kommune og/eller søkjar? Skal ein prioritere utfrå aldersgrupper? Svar: Kompleks spørsmålsgruppe. Målet må vel være at flest mulig får mulighet til en ferietur i tråd med sin helsetilstand. At økonomi alltid vil være en faktor, kommer en ikkje bort frå. Her vil en politisk prioritering på linje med resten av landet være avgjørende. Prioritering av aldersgrupper bør ikkje skje. Gammel som ung vil ha sine egne behov.. Anna? 5. Kva forventning har du til ei retningsline feriereiser for personar med hjelpebehov? Svar: Viser her til Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. Kommunen skal fremme sosial trygghet, betre levevilkår for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer samt sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre. Oppnår vi halvparten av denne målsetning, så er vi kommet godt på vei. Forutsigbarhet for pårørende og tjenesteytere vil også være en viktig faktor For Eldrerådet 22.06.20 Olav Steinsland

Innspel frå	Dato	Tekst
Bente O. Westervik, RMNF	22.06.20	Hei. Litt sein med svar frå Rådet. Ikkje så lett å formidle med enkle ord, men mykje fekk me fram i møtene me har hatt. Viktig at det er dei som har behov for kjende personar med seg, som vert prioritert . Alder har nok ikkje noko å sei her. Me må ta med alle i bufellesskap , dei som bur for seg sjølv og dei som fortsatt bur heime . Om det vert reiser med fleire ilag, eller ein og ein, er opp til den enkelte å bestemme. Er like forskjellige som alle andre som vil på tur. Om det er personale i bustad , støttekontakter eller ein ven som er beste reisefølge , det må vurderast i kvar enkelt tilfelle . Om det er ein viss sum det kan søkjast på, eller om alt vert dekke , er og noko me må sjå på etter kvart som ting kjem på plass . Kor ofte slike turar kan verta laga til, kjem jo og an på økonomien i dette tilbudet. Mvh Bente Orlen Westervik medlem i RMNF
Bjørn G. Knudsen, lokallag NFU	18.08.20	Hei! Eg ser at eg ikkje trykte på "send" knappen igår. Difor sein "levering". Under finn du innspel frå Alver og Masfjorden lokallag av NFU, til prosjektgruppas arbeid med «retningslinjer for feriereiser for personar med hjelpebehov. NFU meiner at målgruppa fyrst og fremst må være personar med nedsett funksjonsevne, som har behov for kjent tenesteytar for å kunne reise utanfor heimen/ heimstaden. Vi vil i prinsippet ikkje setje ei grense ved alder. Likevel vil det være naturleg at behovet for å reise, eller delta på aktivitetar som medfører reising, ofte er knytt til personar frå ungdomsåra, unge vaksne og vaksne. Organisering av turar må i ta utgangspunkt i individuelle ynskje og behov. Organisering av fellesturar må ta omsyn til dei individuelle behova. Vi meiner at det er behov for både å kunne reise individuelt, og saman med vener, eller naboar. NFU meiner at retningslinjene må gjelde både fritidsreiser, og feriereiser. Ein helgetur, eller ei-natts overnatting er ofte eit vel så viktig behov som ei feriereise som vanlegvis vil vare i ei veke. Vi meiner at ein ikkje bør avgrense med kor mange dagar, eller kor ofte ein har behov for å reise utanfor kommunen. Slik vi ser det vil det være behov for lite reiseaktivitet ettersom det ofte er knyta store personlege utgifter til reisinga. NFU meiner at kommunen må dekke løn til tenesteytar. Tenestemottakar dekker reise og opphald til seg sjølv, og tenesteytar. Tenestemottakar kan søkje fond og legat for å på dekkja noko av reise og opphaldsutgiftene til tenesteytar. Kommunen kan være ein bidragsytar til å opplyse om dei ulike fonda/legata.

Innspel frå	Dato	Tekst
		Prosjektgruppa legg «opphaldskommuneprinsippet» (HO-lova §3-1) til grunn i arbeidet sitt. Dette ser NFU at fleire kommunar i landet gjer for å forsvare at dei ikkje har plikt til å yte tenester utanfor kommunen sine grenser. Dette meiner vi er ei feil bruk av lova. Den er meint til å <u>sikra</u> personar tenester når dei reiser utanfor sin kommune. For mange personar med funksjonsnedsetting vil ein ikkje kunne nytte seg denne paragrafen, fordi ein har behov for <u>kiend</u> tenesteytar på reisa. Det er altså ikkje slik at det er meint for å avgrense kommunens ansvar for lovpålagte enkeltvedtak. NFU meiner at retningslinene må være basert på HO-lova §1-1 punkt 2 «<i>fremme sosial trygghet, bedre levevilkårene for vanskeligstilte, bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer</i>» og punkt 3 «<i>sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og til å ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.</i>» Prosjektgruppa legg til grunn at det er 1518 personar i Alver kommune som vil kunne ha behov for tenesteytar på reise. Det er då brukt IPLOS-tal for å komme fram til dette. Vi meiner at dette er eit svært høgt tal, som ikkje er eit realistisk grunnlag å ta utgangspunkt i. Ein har her tatt med alle personar i kommunen som har eit bistandsbehov som gjer at dei treng tenesteytar om ein skal utanfor eigen heim. Det er då inkludert sjukeheimsbebuarar, og andre personar som i stor grad ikkje vil ha eit ynskje om å reise. NFU meiner at gruppa i dette arbeidet også må få fram konsekvensane av dagens situasjon, der ein i praksis ikkje kan reise ut av sin eigen kommune, heile livet, dersom ein har behov for sin (e) kjende tenesteytar. NFU har forståing for at det er behov for tydelege retningsliner. Det er likevel slik at det er individuelle vurderingar som må leggst til grunn for å treffa best. Slik er det også når ein skal utarbeide vedtak etter HO-lova. Vi meiner at retningsliners ikkje må lagast slik at dei bryt med individuelle behov, eller at dei gjer at personar/grupper med andre behov ikkje kan reise utanfor heimstaden sin. Avslutningsvis vil NFU oppmoda Alver kommune til å strekkja seg langt for å syte for at også personar med nedsett funksjonsevne kan få opplevingar utanfor heimstaden sin. Vi veit at for dei fleste menneske er det viktig å få avbrekk, og opplevingar i kvardagen. Ha minne å snakka om, planlegge opplevingar og ha opplevingar å glede seg over. Det er også slik at vi samanliknar oss med menneska rundt oss. Det å kjenne på utanforskap til resten av innbyggjarane er tungt, og vil kunne kjennest ekskluderande. For Alver og Masfjorden lokallag av NFU, Bjørn Gripsgård Knudsen.